

Poc més de 10.000 militants independentistes decidiran de forma directa durant la primera quinzena de juny el camí d'Esquerra i, per tant, el del tripartit. La majoria han arribat a la política fa relativament poc. Entre el 2003 i el 2004, la formació que encapçalen Carod i Puigcercós va duplicar les seves bases.

No es pot afirmar que el creixement de la militància d'Esquerra sigui aliè a la conjuntura política que, en cada moment, viu el país. Però els darrers anys, els republicans no han fet sinó guanyar afiliats fins a poder situar-se com a partit *mitjà* a l'escenari polític català. Quan no han crescut esperonats per grans sotracos polítics, ha estat pels bons resultats electorals. I quan no s'ha esdevingut cap d'aquestes situacions, el creixement en representació als ajuntaments petits (ja hi ha 200 alcaldes republicans) els ha ajudats a fer-se grans a les comarques. Ara, quan Esquerra ha de decidir els lideratges, les bases tornen a tenir tot el protagonisme.

L'evolució de la militància és la història recent del partit. Avui dia, Esquerra, que presumeix de mostrar les dades de forma transparent, compta amb 10.459 persones que paguen quota. Després de la neteja de les bases de dades fetes a final dels anys 90 (l'any 96 no arribaven a 1.000 les persones al corrent de pagament), se suposa que totes estan al dia, a diferència del que passava abans. Segons les dades del partit, l'any 1999 hi havia 4.064 militants.

Sigui com sigui, i prenent per bones les xifres oficials, l'evolució reflecteix com s'han paït els efectes del postpujolisme i el xoc estatutari. Esquerra fa el primer salt l'any 2003, quan entra al govern tripartit que va liderar Pasqual Maragall. Després d'un resultat excel·lent a les municipals, al cap de pocs mesos passava de 12 diputats al Parlament a 23. El nombre de militants pujava de 5.400 a 7.175. El creixement no s'atura i el 2004, l'any de les eleccions espanyoles i dels efectes de la reunió de Carod amb ETA a Perpinyà, el partit fa un altre salt i arriba fins a 9.700.

Després del fort creixement del bienni 2003-2004, ve la desacceleració i

Així són els qui trien

s'entra en un creixement sostingut però molt discret fins a arribar als 10.459 militants actuals. El partit ha guanyat 1.000 militants aquests darrers tres anys. Unes dades humils però, segons alguns, "meritòries", si s'acaren amb el descens de vots que ha viscut a totes les convocatòries electorals des del 2004. Decisions controvertides, com

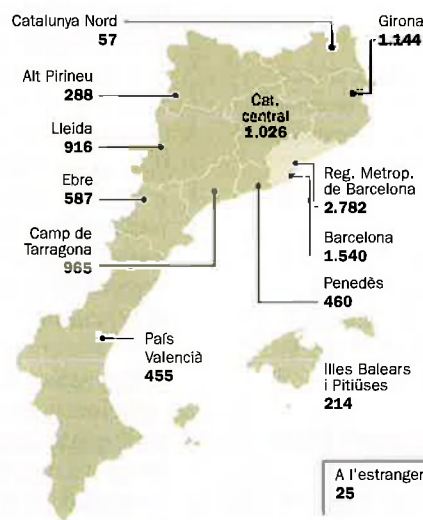
ara el segon tripartit, van reportar a Esquerra estripades de carnet, tot i que fonts del partit asseguren que no van ser més de setanta.

La distribució territorial de la militància té bastant a veure amb la implantació, sobretot a l'àmbit municipal, de la formació. En aquest sentit, crida l'atenció, en relació amb la població total, la militància a les Terres de l'Ebre, superior a zones molt més poblades, com el Penedès o el País Valencià. A Deltebre, d'on és alcalde el president regional Gervasi Aspa, els independentistes tenen més de 80 militants. El gruix de la militància es concentra, com és previsible, a la regió metropolitana i a Barcelona, que n'aplega més de 4.000.

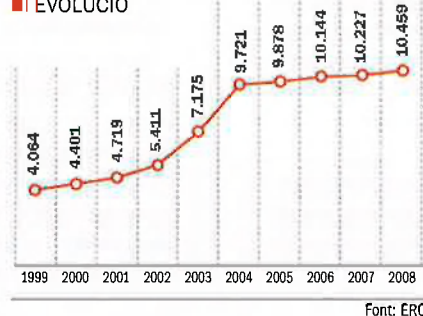
Però com és el militant d'Esquerra? Segons que expliquen des del partit els qui tenen un coneixement més directe de les bases, n'hi ha de tres classes: els històrics que fa més anys que hi són i tenen "discurs i formació"; els qui hi van entrar a l'onada dels anys 2003 i 2004 i que, en molts casos, tenen poca formació política i coneixement històric, fet que els duu a caure en la tendència de "veure-ho tot de forma molt simple" i a mirar d'"accelerar els processos"; i el sector format per gent de la societat civil i professionals liberals que veuen el partit com una eina útil en tant que governa les institucions. A aquests darrers cal afegir-hi els qui s'han fet militants a partir de la participació política als petits ajuntaments. Hi ha també, segons assenyalen, una certa dicotomia, no pas entre el militant urbà i el de comarques, sinó entre el qui té una visió *nacionalista* i el qui té una visió simplement independentista i es-

Militants d'ERC

■ DISTRIBUCIO REGIONAL

■ EVOLUCIO

querrana. Tant Puigercós com Carod comparteixen aquesta visió.

Sectors de la direcció lamenten, per exemple, que la militància republicana sigui "massa permeable" al discurs de CiU, "i especialment del seu entorn mediàtic", un fet que encara fa més difícils de digerir els pactes amb el PSC.

El gruix de les bases d'Esquerra, on les dones només representen el 25% del total —un dels índexs més baixos de l'estat espanyol—, és d'una pasta especial. Té poca cosa, o res, a veure amb els militants (molts més, segons les dades oficials) socialistes, de CDC o d'Unió, que assegura tenir-ne 17.000 malgrat la seva poca visibilitat. El militant d'Esquerra és, normalment, participatiu i sap que quan es dona d'alta té possibilitats d'incidir de forma directa en les decisions i de ser protagonista i no simple *atrezzo*. Moments com el debat de l'Estatut o la gran mobilització que van protagonitzar amb la campanya de proximitat "Esquerra t'escolta", a la precampanya de les darreres eleccions catalanes, els han donat gran protagonisme.

Potser el principal atractiu per als militants són els congressos assemblearis, on no tan sols van els delegats que trien les agrupacions locals com en alguns altres partits, sinó qualsevol militant al corrent de pagament que s'hi inscriu.

Bona prova d'això és que al congrés del 14 de juny hi ha confirmats més de 4.000 participants. Una setmana abans aquests, i ben segur que molts més, hauran tingut l'oportunitat d'escollir, de forma directa a cada comarca, el president i el secretari general del partit en doble urna. A la conferència nacional de l'octubre de l'any passat, hi van participar uns 2.800 militants.

Al congrés de Lleida, al juliol del 2004, es vivia un moment d'eufòria després dels excel·lents resultats a Madrid, però ja s'hi van evidenciar els problemes de convivència del tàndem Carod-Puigercós. En aquell congrés, la direcció del partit —especialment el sector que encapçalava el secretari general— va intentar canviar el sistema i posar fi a l'assemblearisme, que si bé és atractiu per a la militància fa que la cúpula se senti permanent qüestionada

Josep-Lluís Carod-Rovira i Joan Puigercós, actuals president i secretari general d'ERC.

per les bases en les decisions difícils i sàpiga que, en un congrés, pot passar de tot i és difícil de fer prediccions.

Carod donava suport al canvi de sistema assembleari pel de delegats, però tampoc no hi va deixar la pell perquè reeixís. Sectors de la militància es van organitzar, especialment a la federació de Barcelona que aleshores presidia Rafael Niubò, i van poder tombar la proposta de la direcció. Al congrés es passejaven amb un adhesiu que deia: "Jo també sóc assembleari". El líder de l'acció era Marc Marsal, militant de Gràcia, i ara vice-president de la federació de Barcelona i assessor de Carod al Departament de la Vice-presidència.

En canvi de revocar l'assemblearisme al congrés de Lleida, la direcció garantia d'escollir amb vot universal i directe el president i el secretari general del partit i també, si hi havia més d'un candidat, fer primàries per designar el candidat a la Generalitat, cosa que fins aleshores havia fet el consell nacional. Aquests mecanismes de funcionament es van instaurar, però l'assemblearisme es va mantenir, fet que va ser interpretat com una derrota de la direcció sense pal·liatius.

Ara, per tant, la militància no triarà tan sols els dos càrrecs orgànics més importants de forma directa i participarà en el congrés. També escollirà en primàries el candidat a la Generalitat, una aspiració que, de moment, tenen Carod i Puigercós. Entre els grans partits, només el PSOE es va atrevir a seguir un procés similar. Va ser el 1998, quan Josep Borrell va derrotar el candidat oficial, Joaquín Almunia. Va ser un procés exemplar, però a Ferraz l'aparell heretat del felipisme no va acceptar el resultat de les primàries i va intrigar fins a desbancar el polític de la Pobla de Segur i tornar a situar Almunia de candidat.

L'activisme de la militància d'Esquerra no es manifesta solament en els processos participatius, sinó també a la xarxa. Els republicans tenen 229 blocs llistats. Bastants més que CiU i uns quants menys que els socialistes catalans, que de segur que és el partit amb més militants del panorama polític.

Aquest mes de juny la militància, cansada i desanimada, tindrà la paraula per a decidir cap a on va Esquerra.

Ferran Casas